

רשת אמת

במשנתו של רבי אשר פריינד זיע"א

בסייעתא דשמיא, פרשת פקודי תשע"ז | גליון מס' 9

לשונות אנש

במשנת
בעל השפת אמת זיע"א

ולכן מי שהוא איש אמונות פי' שנמשך אחר השורש ואף שעושה מעשים גשמיים בפעולת הטבע מ"מ יודע וזוכר שהכל מהשי"ת שורה ברכה במעשיו.

[תרל"ב ד"ה במדרש]

כי הקב"ה טוב ומטיב ורוצה להשפיע כל טוב לכל בריה, אך כי אם אין המקבל איש נאמן וע"י הקבלה יכול לשכוח בהשי"ת המשפיע כל טוב, נמצא כי בא ע"י הקבלה לחטא.

[תרל"ז ד"ה ובמדרש]

כי הבירור אין לו תכלית, ובנ"י נבראו לברר למטה כבוד מלכותו ית' כמ"ש אתם עדי.

[תרמ"ב ד"ה משכן]

שכשמתנהגין עפ"י דרך התורה וודאי רואין ומבינים חסדי השי"ת ומעידין עליו.

[תרמ"ג ד"ה בפסוק]

ועיקר העדות צריך להיות בעלמא דשקרא שאין ניכר האמת רק ע"י עבודת האדם.

[תרנ"ד ד"ה אלה]

איש אמונות פי' להכיר את מקומו וכל השייך אל השורש שלו. ולא התדבק אלא לדבר השייך לו זה בחי' נאמן, ולכן על ידו נמשכו כל הברכות, כי הברכה תלויה בזה החיבור אל השורש.

[תרנ"ז ד"ה במדרש]

דאיתא כלי מחזיק ברכה זה שלום, זה ענין איש אמונות להיות כל מעשיו דבוקים בשורשו אז נקרא שלום, כי החלק שלמטה אינו שלום רק בהתדבקות לחלק שלמעלה.

[תר"ס ד"ה במדרש]

שיח הפרי - מכתבים

משנתו של הרה"ק רבי מנחם מנדל מויטעבסק זיע"א - בעל הפרי הארץ מתוך שיעורו של מרן אדמו"ר מספינקא שליט"א

כל הפושת יד נותנים לו

כלל ישראל שיתנו צדקה גם לעניים שאינם מהוגנים, ואז בשמים יראו זאת וגם אותם לא ידונו כפי המגיע להם על אף שאין הם מתנהגים כראוי, כי מידה כנגד מידה היא...

עוד מוסיף הפרה"א לבאר להם כי גדולה נתינת הצדקה לעניי א"י מאשר לעניי חו"ל, וזאת מפני שחו"ל ניזונים משרים [רוחניים] וכל שר לפי עניינו, משא"כ א"י כתיב בה 'ארץ אשר עיני ה' א"ה בה מראשית השנה ועד אחרית שנה'. ובזה"ק מביא משל לנחש שכשהוא כועס מרכין ראשו לעפר ומרים זנבו למעלה וחובט בכל מי שנמצא בסביבתו. ואעפ"כ ברור לכולם שהראש מוליך את הזנב על אף שהוא כפוף לארץ. כמו כן אמנם ארץ ישראל גבוהה היא מכל הארצות אך כל זה כשביהמ"ק קיים, אולם כעת כשהשכינה בגלות היא רוכנת לארץ, ולכן בא"י השכינה שהיא הראש יותר בגלות ושאר ארצות השרים הם כמו הזנב שמתרומם למעלה, ועל כן מי שנותן צדקה לעניי א"י זוקף את ראשה של השכינה הק' ביותר. עפ"י מתחדדת נקודה נוספת שאם יש לאדם קשיי פרנסה יידע שרוצים משמים לקרבו לשורש הדבר, כי לא הפרנסה היא העיקר אלא אמצעי בלבד כמה האדם יתקרב ע"י לקשר עם הבורא ית'. וזה מה שעונה להם הפרה"א בתחילת המכתב, שדבר ראשון שעושים בקומם משנתם יהיה מחשבת רוחניות, כי גם אם יחשבו על עוה"ב שלהם יש בו מן הגשמיות כיון שכל השגת האדם על העוה"ב שלו מתורגמת לפי הכלים הגשמיים שניחן בהם, ק"ו אם יחשוב על פרנסה וגשמיות מיד בתחילת היום ודאי שלא תצלח בידו. אך העיקר הוא שיתבונן מיד בקומו משנתו שרוצה לגלות את הבורא ב"ה בכל דרכיו ביום זה. ממילא הפרנסה תהיה הדבר המשני כי בדרך לקרבת ה' מה לי פרנסה מה לי מעשה אחר.

"וידעתי שכל הדברים יגיעים ויתנישן זה הדבר ג"כ אעפ"כ מובטחני בה' ב"ה וב"ש אם ירגילו עצמם בזה יוסיף ה' תת כוחם ליתן עצות בנפשם חדשות גם ישנות כמעייין הנובע והיו רק למעלה ולא יהיו למטה ויתעלו ברוחניות ובגשמיות מאוד מאוד".

(נכתב ע"י ר' נפתלי בינג)

"...ואפילו מעשה הצדקה שהיא מליאה כל הספרים הק' שהיא דבקות גדול להשי"ת מפני היות העניים מאנני תבירין והשכינה הק' בגלות מסתרת בתוכם"
(מכתב ה')

מכתב זה מצטרף לעוד אחד ממכתבים רבים שנשלחו לפרה"א בעת שבתו בא"י, בהם ביקשו אנשים עצה ותושיה בעניין דוחק פרנסתם. דברים אלו שנאמרו לפני למעלה ממאתיים שנה, עדיין רלוונטיים לתאריך הנוכחי שלנו... אחת הנקודות שציינ להם הפרה"א ז"ע בתשובתו מבארות את נושא הצדקה ומשם נקודה למחשבה על אופן התנהלות האדם בחייו. כשאדם נותן צדקה לעניי יש בזה תיקון גדול, משום שהעניי חי בדוחק ובצער גדול והשכינה הק' מחיה אותו, ואף היא בבחי' שכינתא בגלותא. נתינת הצדקה לעניי מחיה ומרוממת אותו ויחד עימו מתעלה ומתרוכמת גם השכינה הק', ובכך נהיה תיקון גדול הן לעניי והן לשכינה.

מסופר על יהודי אחד שקיבל על עצמו לפרנס את הרבי ר' זושא מאניפולי ז"ע מדי חודש בחודשו. חודש אחד הגיע היהודי אך ר' זושא לא היה בבית. לשאלתו נענה כי ר' זושא נסע לרבו המגיד ממעזריטש. חשב אותו יהודי: אם עסקי מוצלחים כ"כ כשמחזיק אני את הרבי ר' זושא, ודאי שאם אתמוך במגיד עצמו, אהפך לעשיר גדול... אמר ועשה. אך מה שקרה היה להיפך, עסקיו החלו לרדת מיום ליום... בצר לו פנה לרבו ר' זושא ז"ע ותינה בפניו את המעשה. נענה ר' זושא ואמר: בשמים בוחנים כל אדם לפי אמות מידותיו ולפי התנהגותו, וממילא בעוד שנתת לי צדקה לשם צדקה גם בשמים לא הסתכלו למי הם נותנים. אבל כשהתחלת לחשב חשבונות למי כדאי יותר לתת, גם בשמים החלו לבדוק למי כדאי להם לתת...

הפרי הארץ מביא סיפור על ירמיה הנביא שביקש מהקב"ה להכשיל את עם ישראל בעניים שאינם מהוגנים ולפי הביאור הנ"ל מכיוון שאותם עניים אינם מהוגנים הרי שאין הצדקה עימם תועלתית כבצדקה אמיתית משום שאינם בצער כי רמאים הם... אמנם חסידים מבארים כי ירמיה הנביא התכוון להציל את

שברי לוחות מונחים בארון (ג)

מאמר זה, שלישי בנושא הפחד, ובו הרחבה בעניין הפחד שאדם צריך להביא על עצמו.

עוד על סכנת שכחת יסוד האין. ר' אשר לא פחד להביט בפניה של האמת שלו. וזה מה שלימד אותנו, "תכירו את עצמכם". זו האמת שלכם ואי אפשר לברוח ממנה! אלא שזה נוגד את הנטייה הטבעית "להראות טוב" (פיינע מענטשן, GOOD LOOKING). לכן פעם נרתעו מן הדרך שלו. היא נראתה מאיימת. אולם היום, כבר מוצאים את האיום בבית, ואין מנוס. ר' אשר סלל דרך על פי העיקרון של דוד המלך, "חטאתי נגדי תמיד". מה זה תמיד? זה נשמע כראיית שחורות, "אני שפוט לנצח". לכן זה מרתיע. אולם כאשר דוד המלך אמר "חטאתי נגדי תמיד" הוא לא אמר זאת מתוך מסכנות או מתוך רדיפה עצמית. הוא אמר זאת, כדי להזכיר לעצמו את "פחד סכנת שכחת יסוד האין" שלו. זהו הפחד מפני דחפיו הטבעיים, שה' טבע בו. זוהי יראת שמים, שממנה מכיר אדם את תלותו בבורא עולם, שאם אינו עוזרו אינו יכול לו. ר' אשר חיפש את האמת הזו, וידע, שְאָדָם מוֹעֵד לְעוֹלָם. לכן אמר "תפוז לא יכול להפוך לאשכולית". פעם הייתה רתיעה מפני המשפט הזה, כיוון שהוא נשמע כגזרה. אולם, זו היא בדיוק, כוונת "חטאתי נגדי תמיד". אדם נולד עם מדות, טבעיים, שה' טבע בו. ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו. העבודה על המידות כרוכה בניסיונות, שעובר אדם כל ימי חייו, שלא בבחירתו. מניסיון לניסיון, העבודה על המידה, היא, בדקות לפנים מדקות. שאל השואל: על פי העיקרון "כל נגעים אדם רואה חוץ, מנגעי עצמו", צדיק שראה אדם כועס, מה שייך כעס אצלו? ובכן, אם הוא צדיק אמיתי, הוא יחפש בעצמו, את נגיעת מידת הכעס, כדי לתקן אותה. כמוכן שאדם מן השורה, לא ירגיש כלל בנדוד כעס כזה (ראה ערבי נחל, פרי לך לך).

בעלי תשובה, נפקדים במחשבות, זיכרונות מן העבר וזה גורם חלישות הדעת. "רבש"ע מה לי ולמחשבות הללו?" שמעתי לאחרונה רעיון שזורע אור על הנושא הזה. "שברילוחות מונחים בארון". ישאל השואל: מה עושים שברי הלוחות עם הלוחות החדשים בארון? הרי הם מזכירים עוון. (א) נוכחותם של שברי הלוחות, מעצימה את מעמד הלוחות, מעצם הפער שבין מהות שברי הלוחות למהות הלוחות. (ב) נוכחותם מעוררת

הכרת הטוב על עצם קבלת הלוחות החדשים, חרף מה שמסמלים שברי הלוחות. (ג) שברי הלוחות מעוררים לזכור את העבר, לעשות חשבון הנפש, "אל תאמין בעצמך עד יום מותך. שהרי יוחנן כהן גדול שמש בכהונה גדולה שמנים שנה ולבסוף נעשה צדוקי". זו הייתה הגישה של ר' אשר, "דע מאין באת" ולא כדי לייאש, אלא, זו היא תכלית מאמר דהע"ה "חטאתי נגדי תמיד". זו גם הענווה האמיתית. ר' אשר היה אומר: היצה"ר אינו מניח לאדם מנעוריו, עד זיבולא בתרייתא. לכן צריך עבודה מתמדת, להכיר את עצמו, את סכנת הטבע שלו. אין לנו בחירה בתעלולי היצה"ה, אלא, בזעקה אל הית"ש, שישמרנו. ועל זה דנים את האדם, "על דבר אשר לא צעקה". וזה, "הבא לטהר מסייעין לו". היינו, נפקחות עינינו ונפתחות אזנינו לקלוט את הסיבה אשר ה' שולח לו, לבל יחטא. וכך יכיר, שאם אינו עוזרו אינו יכול לו. אצל ר' אשר למדת, שבעל תשובה אינו מעמד. זוהי עבודת חיים, שתכליתה "קרבת אלוה' לי טוב". בדרך של דהע"ה, "כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי". היינו, דבקות בורא, מתוך הכרת אזלת ידי, כתינוק הסמוך על אמו.

יש, שרואים עבודה זו, כמתישה ומאיימת. אולם, מי שחי את הרגע, כדברי רבינתן "אין לו לאדם, אלא אותה הרגע וכאלו נולד עתה", זוהי מלחמה לרגע אחד. עבודה זו היא במציאות דלת אמותיו של אדם. היא מאורגנת בשבילו אישית. לא צריך להרחיק נדוד.

לסיכום נושא הפחד:
מותר לפחד, כאשר צריך לפחד.
לפחד יש תכלית, עבודת ה' מתוך הפחד.
אל תפחד מן הפחד, "הכלל והעיקר שלא יתפחד כלל".
הכר את עצמך.
קח אחריות על עצמך: "אל תאמין בעצמך עד יום מותך", "חטאתי נגדי תמיד".

פחד סכנת שכחת יסוד האין, פחד שאדם צריך לעורר בעצמו, מתוך הכרת מדותיו.

ברח מדמיונות ודאגות.
הדרך של ר' אשר איננה נרכשת בקורס, שבסופו מקבלים תעודה ותולים אותה בסלון "אני עובד ה' בכיר". הדרך שלו, היא "עבודה" שמתמשכת עד "זיבולא בתרייתא".

מכתב מ'

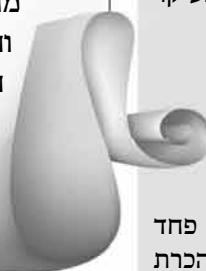
כי רק ע"י ההכנעה, כל אחד בפני השני, אפילו כשצודקים, ומעבירים על המידות, אפשר לזכות לקשר האלוהי, שתקום האחדות בישראל, וע"י זה תגבר האחדות בעולם כולו, ותהיה מלכות שמים שולטת בעולם, אז יהיה שלום למעלה ולמטה ותפסק הקטגוריה של המקטרגים, כי לא תוכל להחזיק עוד מעמד נוכח ריבוי האור של האמת של הקדושה, והרשעה כולה כעשן תכלה, ואז תהיה השכינה שורה בישראל מתוך אור הפנים לישראל, ויתרבה השלום והשפע בעולם ולא יהיה ריב וקטטה בעולם וכל אחד יקבל חלקו בנחת והרחבה בבחינת "איש תחת גפנו ותחת תאנתו".

בפרשתנו ויביאו את המשכן אל משה (ט"ו) וברש"י 'שלא היה יכול שום אדם להקימו מחמת כובד הקרשים, שאין כח באדם לזקפן, ומשה העמידו. אמר משה לפני הקב"ה: איך אפשר הקמתו על ידי אדם? אמר לו עסוק אתה בידך, נראה כמקימו והוא נזקף וקם מאליו, וזהו שנאמר הוקם המשכן, הוקם מאליו'.

צריך להבין הרי בכל המסעות במדבר פירקו את המשכן והקימו אותו, ולא מסתבר לומר שבכל פעם משה רבינו הקים אותו, ואם בגלל הכובד הרי אנחנו יודעים שהקדמונים היה להם דרכים להרים אבנים כבדות ביותר.

והנה היסוד של כל התורה זה האמונה, כמו שנאמר: "בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה". ור' אשר לימד אותנו שהביטוי המעשי של האמונה זה האחדות, כי כשיש לי כאב מהחבר ואני שותק לו, כי אני מאמין שזה לא החבר אלא הוא רק שליח מהקב"ה, אז אני מקושר באופן מעשי באמונה. ולכן אמר ר' עקיבא ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה. כי יסוד התורה זה האמונה, והביטוי של האמונה זה כשאני באחדות עם השני.

והנה הסמל של האחדות היה בקרשי המשכן. כי כל מלאכת המשכן היתה מדברים שונים, וכל אחד הביא את תרומתו. אבל האדנים שהם הבסיס של הקרשים היה ע"י כל ישראל בשווה שכל אחד הביא מחצית השקל, ולכן בקרשים כתוב: "והיו תאומים מלמטה ויחדיו יהיו תמים על ראשו אל הטבעת האחת" (כו ד) שע"י האחדות למטה- האדנים- יהיו מחוברים למעלה אל הקב"ה. ואל האחדות הזאת והאמונה הזאת היה צריך להביא את כלל ישראל בזמן הקמת המשכן ולכן רק משה רבינו שהיה כולל את כל ישראל יכל להביא אותם לזה בפועל. ומשה רבינו ביטל את עצמו להקב"ה והכיר שגם הוא לא יכול, והקב"ה אמר לו: אתה צריך לעשות את שלך ואני אתן את השלמות.

ברכת מזל טוב
לידידנו החתן
ירמיהו אריה ליברמן נ"ך
לרגל נישואיו בשעתומ"צ ובמזל"ט
יה"ר שיזכה לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והחסידות בדרך האמונה וההכנעה, ויזכה לדורות ישרים ומבורכים, אכ"ר.
המאחלים יידיך
מ.ר. י.ר. י.ק. מ.ר. מ.א.

באין לנו כל גוף מממן
הדפסת והפצת הגליון תלויה אך ורק בתרומה שלכם
נא הרימו תרומתכם בעין יפה
לתרומות והנצחות נא לפנות עד יום ג' בערב
ל: 0527-110-160
ניתן להצטרף לרשימת התפוצה
בדוא"ל: eemanti@gmail.com

אנחנו וצאצאינו

(הסיפור מובא מפי המספר כנראה להלן).

כפי שסיפרתי לפני כמה שבועות (בסיפור "נר הלילה 8") אני רואה את יד ה' בצורת סייעתא דשמיא מופלאה שאין לה שום הסבר ברובד הגשמי. כאמור הנני משמש כמרצה ליהדות לפני קהל לא דתי ומרבה להשתתף בסמינרים לבעלי תשובה של אחד הארגונים הידועים.

עבודה זו של הרצאות לקהל פוטנציאלי של בעלי תשובה היא עבודה מפרכת, ולכן אני קורא לה עבודה. הן משום שבו ממש עובדת פוך והן משום שזו ביסודו של דבר עבודת קודש. אבל כאן ברצוני לתאר את עבודת הפוך שבדבר. יכול אתה למסור הרצאה עם מיטב ההוכחות לפני אנשים ספקניים ולהצליח לשכנע את גדולי האפיקורסים, אבל אז יצוץ לך אחד שהוא בגדר 'חדשים מקרוב באו' והוא מתחיל מההתחלה עם שאלות קנטרניות שמחזירות את כל המהלך עשרה צעדים אחורנית. לכן אנחנו מחלקים את הסמינרים לקבוצות שונות, ובעיקר למתחילים ומתקדמים. יען כי אינך יכול לדבר שעות על גבי שעות ובגלל בור ועם הארץ שישב כל זמן ההרצאות במופגן על כסא נוח במרפסת ואכל אבטיח עם גבינה בולגרית ופתאום ראה לנכון להיכנס להרצאה, להתחיל הכול מההתחלה.

ובכן, באותו סמינר שהתקיים בבית מלון גדול הרציתי לפני קהל מגוון. היה שם בחור שמגיע ממשפחה הנקראת מלח הארץ. הוריו מתגוררים בקיבוץ שמאלני למהדרין, והם כופרים גמורים. הוא נסע לחול' לאחר הצבא ודווקא שם פגש אנשים שפתחו לו צוהר אל היהדות וגירו את סקרנותו ולכן הגיע אל הסמינר כשהוא כבר שומר כמה מצוות. הוריו היו נסערים מהחלטתו זו והם באו בעקבותיו כדי לשמור עליו מקרוב 'שלא יחזור להם בתשובה' וינשור להם אל היהדות. הם נכנסו לכל הרצאה שהוא נכנס והשתדלו לקלקל ככל האפשר. הם לא נתנו מנוח לרגע למרצים והפציצו אותם כל הזמן בשאלות קנטרניות מלאות רעל של כפירה. בעיקר הייתה זו האמא שלא סגרה את פיה לרגע אבל גם בעלה לא טמן את ידיו בצלחת. המרצים ממש התרגזו עליהם כי הם חיבלו בצורה שיטתית ודי אלימה בכל הרצאה שהיא. כך זה היה גם כשבנם היקר, נקרא לו יואב, נכנס להרצאה שלי. אמו התיישבה

בכיה. והנה לחרדת לבה הוא יהפוך לחרדי שיושב בישיבה כל היום. אני לא רוצה לאבד את הבן שלי" אמרה בדמעות.

"גברת, את לא מאבדת את בנך" אמרתי לה בנועם, "הוא יהיה רופא, או עורך דין, או כל מה שאת רוצה. אך מה מפריע לך שהוא ישמור מצוות יחד עם זה?"

היא השתתקה לרגע במבוכה. ראיתי שהיא קצת פחות עוינת ואמרתי לה. דעי לך שלא רק שאת לא מאבדת אותו אלא את מקבלת מתנה, הבן שלך יהיה אדם שמח בגלל שהוא מרוצה מהמפנה בחייו ומכך שקיבל משמעות לחייו.

"בעצם" אמרתי לה, "מתנה כזאת אינה מגיעה סתם כך מהאוויר. בטח את עשית איזה מעשה טוב בעבר, איזו מצווה שבזכותה קיבלת מתנה כזאת כמו יואב שלך. אולי תגלי לי איזה מעשה טוב עשית?"

בדרכו של צדיק

אמרות, סיפורים, והנהגות מרבי אשר זיע"א

צריך לפחד

סיפר ר' משה קלירס הי"ו: תקופה מסוימת נהגתי ללכת ליער ירושלים להתבודד, פעם אחת כאשר הייתי ביער פגש אותי ר' אשר שאף הוא היה שם עם אחד החברים, וכשראה אותי שאל, האם אינך פוחד להיות כאן לבדך? אמרתי לו, לא! אין מה לפחד, הגיב ר' אשר ואמר לי: **כאן זה מקום מסוכן וצריך לפחד אלא שצריך האדם להעביר את הפחד לפחד הבורא.**

פחד ה'

סיפר אחד החברים: בימי מלחמת ששת הימים הייתי בפחד גדול מפני הבאות, החלטתי ללכת לביתו של ר' אשר להיות בקרבתו ולהתחזק, כשהתקרבותי לעבר הבית רואה אני לתדהמתי את אחד החברים שהיה גר בסמוך לר' אשר עומד במרפסת ביתו מבחוץ, שאלתי אותו האם אינך פוחד? (היו אז יריות ופגזים בכל רחבי העיר ירושלים), ענה לי אותו החבר, אני לא פוחד כלל! כי לכל כדור יש כתובת, אח"כ כאשר נכנסתי לר' אשר סיפרתי לו מה אמר אותו החבר, הגיב ר' אשר ואמר: **אדם כן צריך לפחד ואם אינו מפחד ייתכן שהוא אינו בר דעת, אך כאשר נתקף האדם בפחד צריך הוא לדעת שזו סיבה מאת ה' יתברך כדי להתעורר מכך לפחד הבורא, ולא להישאר בפחד הגשמי, תוך כדי דיבוריו אלו נשמע הד של פיצוץ חזק מאד, וכל העומדים סביב נבהלו כהוגן, גם על ר' אשר ראו שנבהל אך מיד ראו גם שמיד מתחזק בזמן שלשאר הנוכחים לקח זמן רב מאד להתאושש מהפחד.**

איתא בשם צדיקים עה"פ 'האמנתי כי אדבר' שע"י הדיבורים באמונה, משתרשת האמונה אצל האדם, **אמת נכון הדבר אבער ס'איז א עבודה.** (ר' אשר זיע"א)

היא נבוכה כולה ו"איבדה את הידיים והרגליים" הצלחתי לבלבל אותה לחלוטין. פתאום שקעה במחשבות ואחר כך התחילה לדבר בהתרגשות עצומה. "כבוד הרב, אל תראה אותי ככה שאני שונאת דתיים. אני בעצם אשה רוחנית. אני מתפללת כל יום בבוקר".

באמת? התפעלתי במלוא הכנות.

כן, כל בוקר אני מתחברת לחלק הרוחני שלי. אני לוקחת סידור תפילה. קניתי פעם באיזו חנות, ואני מתפללת תפילת שחרית.

מתוך ההיכרות הממושכת שלי עם אנשים חילוניים, אני יודע שהם לא מתכוונים בדיוק למה שאנחנו מתכוונים. ניגשתי אל מדף קרוב. שלפתי משם סידור ואמרתי לה בעדינות. אולי תואילי להראות לי מה את מתפללת בכל יום?

היא דפדפה בסידור במיומנות כמה דפים, הגיעה למקום מסוים ואמרה לי בהתרגשות. "הנה, את התפילה הזאת אני מתפללת בכל יום כבר עשרים שנה".

הסתכלתי לאן היא מראה.

הייתה זו ברכת התורה.

התחלתי לרעוד. הרגשתי גל חום מציף את גופי. "הביטי וראי" רעדו שפתיי. "את אומרת בכל יום 'זנהיה אנחנו וצאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך'. את מתפללת מזה עשרים שנה שהבן שלך ילמד תורה! כעת את מבינה מדוע יואב שלך הגיע לסמינר? הרי את ולא אחד עומדת מאחורי זה! התפילות שלך התקבלו בשמים והנה התוצאה".

היא פרצה בכבי נסער עד כלות הנפש.

יואב הוא היום אברך משכמו ומעלה. בן תורה אמיתי. ירא שמים עצום ומדקדק במצוות. הוריו רוויים ממנו ומילדיו רוב נחת יהודית. אני יודע אם הם שומרים תורה ומצוות אך הם מלאי סיפוק מהבן והנכדים הרבים שבחרו במסלול שונה, והם ממשיכים ומתפללים בכל יום.

"זנהיה אנחנו וצאצאינו".

תודה כפולה ומכופלת למרצה היקר שיחי' שסיפר לי את שני הסיפורים לאחרונה. מלאכת זיכוי הרבים שלו אינה נעצרת בהרצאותיו המרתקות אלא ממשיכה גם במסגרת מדור זה...

(בשבוע שעבר"ט הובאו כאן סיפורים אודות הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א. מחמת קוצר השעה נשמט המקור, וחשוב לציין כי הסיפורים הם מאוצרו הטוב של ידידי היקר הרה"ח רבי שמואל פרוש שלי"א מחשובי חסידי ליעלוב)

נזק שנשמתו מסתלקת ממנו כמו שכ' בזה"ק (פר' תצוה) על הכעסן שהוא טורף נשמתו באפו וכו'... ואם נפל בתאוות רעות שעל ידם הביא על עצמו יסורים וכאבים שונים ח"ו וכמו"כ פגם והכניס ניצוצות הק' בעומק הקליפות כמבואר בספה"ק. או לדוגמא אדם שנהג לא כראוי ועשה טעויות חמורות בחינוך ילדיו ובעקבות כן נפגעו והשפיע עליהם הדבר גם בעניני שמירת תו"מ וכדו'. כל זה ועוד, בשעה שאדם רוצה לקום ולחזור בתשובה ולהתחזק באמונה ועבודת ה' באים לו מחשבות של ייאוש, והוא אומר 'כיצד אוכל לתקן את כל הנזקים שעשיתי', וזה שובר את רוחו.

והנה חיזוק גדול ותשובה לדבר מצאנו בדברי רבי רפאל מבערשיד ז"ע תלמידו של רבי פנחס מקוריץ ז"ע (אמרי פנחס שער עבודת ה' אות ס"ח) ז"ל: "זה הכלל שאנחנו מקלקלים והשי"ת מתקן... ומחמת זה יכול להפטר ממרה שחורה, כשנופל באיזה מדה רעה ח"ו או נכשל בעברה ח"ו, לא ידאג ביותר רק יהיה לו בטחון שהשי"ת יעזור אותו ויתקן הכל, כי זה הכלל שאין בידינו אלא הבחירה והשאר עד גמר הדברים הכל בידו יתברך, ומיד כשיבחר האדם בטוב הקב"ה עוזר לו בלי שיעור... ע"כ יש לדעת שאנו מקלקלין והשי"ת מתקן, אנו מקלקלים בצורה מכוערת אבל הקב"ה מתקן מה טוב ומה נעים!" עכ"ל.

יוצא מדבריו חיזוק גדול לאדם שצריך שיידע שברגע שהוא מתחזק ומתוודה לפני השי"ת ומודה בפגם שלו ומבקש רחמים, עליו לבטוח בהשי"ת שבודאי נמצא עמו ויעזור לו גם לתקן את כל הקלקולים שנגרמו ע"י.

והטעם לכך הוא משום שכל מה שנדרש מהאדם היא "הכנעה", וברגע שהוא בא כתוצאה מהנפילה שלו להכנעה ולהודות על האמת ולהכיר ש"לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי", ממילא בזה הושגה המטרה ואז מרחם עליו ה' ומסובב סיבות לתקן את כל מה שקלקל.

וכמו שביאר הספורנו ז"ע בפירושו על הפסוק "כי עם ה' החסד והרבה עמו פדות" (תהלים קל) ז"ל: "גם אם לא תהיה ראוי לזה לגמרי עמו החסד הצריך ליכות אותך, וגם שהוא נמנע בטבע שתוסיף קום, הרבה דרכים לפניו לפדותך".

במאמרים הקודמים נכתב בענין: היאוש והעצבות שמגיעים אל האדם לאחר הכשלון בחטא או במדה רעה. במאמר זה נסכם את הנושא, וכן נתייחס לנקודה נוספת שהיא גם אחת מעצות היצר כיצד לשבור את רוחו של האדם. ראשית כל נתבאר, ששורש הדבר מה שגורם לאדם להשבר הוא, הכאב העמוק שיש לאדם מחמת הנפילה, שעל ידה נתגלה פרצופו האמיתי וכמה שהוא שפל ונבזה, וממילא הוא מרגיש שאין לו אחיזה במציאות שלו. ומכיון שהרצון והצורך הבסיסי של אדם הוא להרגיש את עצמו כמציאות בעל כח ויכולת ובעל מעלות טובות, לכן הוא לא יכול לסבול ולקבל את המצב הזה והוא נשבר.

ועבודת האדם בזה היא להכנע ולקבל את האמת ולא להישבר מכך, רק להתחזק באמונה שהכאב הזה הוא סיבה מה' בכדי שיהיה כל אחיזתו רק בבורא ולא בעצמו, ומכיון שזה נגד טבעו של האדם כי הוא נולד ביסוד הגאווה ע"כ לא שייך להגיע לזה רק ע"י דיבורים וצעקות לה' לבקש ממנו שהוא יתן לו את ההכנעה והכוח להחזיק מעמד ולא להישבר.

הנקודה השניה היא, שאף אם אדם מנסה להתחזק באמונה כנ"ל ולהסכים עם האמת שהוא אפסי וכו' היצר מכניס לו מחשבות שהוא מנותק מה' מחמת גודל הפגם שלו ושתפילתו לא מתקבלת כלל וכדו'.

והתשובה לכך היא כמו שביארנו באריכות שבוודאי השי"ת הוא מחיה את האדם גם בשעת החטא ואף פעם לא עוזב אותו, ואדרבה ע"י שיתחזק האדם ויבטח בה' שהוא נמצא עמו בכל מקום וגם בתוך טומאתו, עי"ז הוא זוכה להכרה עמוקה יותר בגודל רחמי הבורא שמרחם עליו למרות שפלותו ורק כך הוא מבין באמת שהכל זה במתנת חנם. ובענין זה הבעל תשובה גדול מצדיק גמור כי הוא מגלה את רחמי ה' וגודל טובו במקומות שהצדיק לא יכול לגלות אותם (עיין פרי הארץ פר' ואתחנן).

ועתה נבאר עוד נקודה שעל ידה היצר שובר את האדם, והיא: שלאחר שאדם נכשל ופגם, נגרם כתוצאה מכך נזק רב וקלקולים שונים, כגון: על ידי כעס נגרם מריבות ומחלוקת וסבל נפשי רב. וכמו"כ גם מבחינה רוחנית נגרם

אמונת אומן

כגמול עלי אמו

שהתינוק צריך משהו, מאכל, שתיה, חיתול, שכיבה נוחה. ואולי קצת חום מהאמא. כאשר התינוק מקבל את מה שחושבים שהוא צריך. תגובתו היחידה של התינוק הוא בזה שמפסיק לבכות, אך עדיין אינו מגיב כלום כלפי הנותן. (רק הבכיה מוכיחה אם השיגה את מטרתה) הרי שהאמא משפיעה את מסירות לבה לתינוק ולא מחמת התגובה שתקבל מהתינוק.

כך אמר דוד המלך ע"ה כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי, כתינוק הגמול עלי אמו ונהנה ממסירות לבה של האמא ובכל זאת אינו מגיב, כך אני מבקש ממך ה' שאם אין לי את הדעת להודות לך לא תהיה בזאת סיבה להפסיק ח"ו מלתמוך בי. כי באמת איני כלום ואפילו הדעת להודות לך לא נמצאת בי, כפי שרש"י מסביר שם: 'הנני עליך כמי שאין לו ידים ורגלים מוטל לנגדך', זה אני וכל מה שיש יותר מזה הוא מציאות הוי' בלתי לה' לבדו.

(כתבי הרי"ל פרוש שלי"ט"א)

אמר ר' אשר: דוד המלך אמר (תהלים קלא): 'כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי', מדוע בחר דוד המלך להביא משל מתינוק הנמצא בחיק אמו, הרי ניתן להביא משל מכל אחד ואחד המקבל מזון ותמיכה? אלא שיש הבדל גדול בין תינוק למישהו אחר בין שיהיה ילד ובין שיהיה מבוגר. הטבע של הילד כשצריך משהו הוא בא בבהלה ובתקיפות אל אביו ואמו תנו לי... וכשאמא נותנת הילד מרגיש שבקשתו התקבלה ואכן קיבל מה שביקש. הרי שיש בתהליך זה תחושת גומלין. הילד הרגיש צורך, הילד ביקש מאמו (או מאביו). האמא קלטה שהילד צריך, האמא ממלאת רצון הילד ונותנת לו. והילד רואה ומרגיש שבקשתו התקבלה. כשהילד מספיק מזנום אומר לאמא תודה. והאמא מתמלאת בספוק על שבאשרותה היה לרצות את הילד בזה שנענתה לבקשתו.

אבל התינוק שונה במהלכו מהילד. התינוק כאשר יוצא הוא לאויר העולם מתחיל הוא לבכות, והבכיה מסמל לנו

יעמדו על הברכה אלו שנטלו ע"ע את הוצאת גליון זה לע"נ, לברכה והצלחה, ולמזל"ט

הרב **יחיאל יהושע ווייס** ה"י
בני ברק
לרגל היכנס בנו בבריתו של אע"ה
בשעתומ"צ ובמזל"ט
יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט,
ולרוות רוב נחת ותענוג דקדושה
מכל יוצ"ח אכ"ר

ישא ברכה
מכל טלפון *2030
מרכז מידע לדירות ללא דמי תיוון
02-6406666
רח' פאת השולחן 2 י"ס | רח' ר' עקיבא 77 ב"ב

מפתח
הלוואות ומשכנתאות בהתאמה אישית
בנהלת נפתלי חבינמילר
כתובת: אבן גבירול 17 בני ברק
טל' 5282101 | קמס: 5283969 | maft4u@gmail.com

מוקד הסעות לכל חלקי הארץ
יאיר ושבסקי
מקומות 20 16 14 8 6
אצלנו המחיר הוא לא על חשבון השידות
0533-10-20-26